

Richtlijn Corona Speciaal Onderwijs (vso)

Versie 25 september 2021

Deze richtlijn is opgesteld door de PO-Raad in afstemming met Sectorraad GO, Sectorraad Praktijkonderwijs, Ouders en Onderwijs, Lerarencollectief, VO-raad, VNG, LBVSO, Vivis en Siméa, en gebaseerd op nadere adviezen van de betreffende autoriteiten en collegiaal getoetst door het RIVM. De richtlijn is aangepast naar aanleiding van de kamerbrief van 14 september, het 126^e OMT advies en het servicedocument van 20 september 2021.

De coronamaatregelen worden verder versoepeld, maar enkele belangrijke maatregelen blijven van kracht. Deze richtlijn (voorheen 'protocol' genoemd) is een handreiking voor de sector en is een weerslag van de belangrijkste punten uit het servicedocument, de veelgestelde vragen van OCW en de kamerbrieven over dit onderwerp. Scholen hebben de ruimte om maatwerk te bieden binnen de kaders van het servicedocument.

In deze richtlijn wordt ingegaan op een aantal praktische aspecten rondom veiligheid en hygiëne waar rekening mee gehouden kan worden en in sommige gevallen moet worden. Besturen, scholen en werknemers zijn daarbij niet gehouden aan het onmogelijke.

In het algemeen gelden de volgende uitgangspunten:

- Alle scholen in het funderend onderwijs geven fysiek onderwijs op school.
- De school is open, tenzij:
 - Het advies van de GGD over besmettingen op school en beperking van het verspreidingsrisico hier aanleiding toe geeft, of
 - De school organisatorisch geen andere mogelijkheid heeft dan te sluiten, omdat teveel personeelsleden ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.
- Een school meldt een tijdelijke schoolsluiting bij de Onderwijsinspectie via het [meldpunt](#).

Daarnaast blijven de hygiënemaatregelen van het RIVM van kracht – zoals het OMT aangeeft, is het extra van belang dat die worden nageleefd. Het gaat daarbij om:

- Het strikt toepassen van een [gezondheidscheck](#) wanneer personeel, ouders/verzorgers en andere volwassenen de school binnentreden;
- Het strikt toepassen van de overige hygiënemaatregelen.

Bij maatregelen die de school treft aan de hand van deze richtlijn wordt waar noodzakelijk de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

Wijzigingen per 25 september 2021:

- Pagina 1: wijziging van protocol naar richtlijn i.v.m. versoepelingen in het beleid en “richtlijnen” passender is.
- I – 1: Opheffen 1,5 m afstandsmaatregel
- I – 2: vervallen van mondneusmasker in school, hele alinea is vervallen. Nummering is aangepast.
- I – 3: 1,5 m afstandsmaatregel is vervallen.
- II – 1: 1,5 m afstandsmaatregel vervallen bij praktijkvakken en bewegingsonderwijs
- II-3 : aanwezigheid van externen in school is mogelijk
- III – 1: vervallen van mondneusmasker op schoolplein, hele alinea is vervallen. Nummering is aangepast.
- III – 1 : 1,5 m afstand in school verwijderd.
- III – 3: vervallen van 1,5 m afstand en mondneusmasker van ouders die hun kind komen brengen/halen. Overige regels blijven van kracht.
- IV – 1: Alinea verwijderd i.v.m. vervallen van 1,5 m afstandsmaatregel. Nummering is aangepast.
- IV – 1: update van quarantaineregels.
- IV – 6: Toevoeging advies zelftesten bij niet-immune personen. Teksten verwijderd die betrekking hebben op de zomervakantie.

I Algemeen

1	Algemene (RIVM) richtlijn veiligheidsrisico's	<p>Scholen hanteren de RIVM-richtlijn: lci.rivm.nl/richtlijnen/ covid-19.</p> <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none">• Blijf thuis bij klachten passend bij COVID-19. Al het (onderwijs) personeel, alle leerlingen en andere aanwezigen in of bij de school moeten volledig klachtenvrij zijn en anders thuisblijven.• Medewerkers doen dagelijks voor aanvang van hun werkzaamheden de gezondheidscheck.• Scholen melden zich bij de GGD wanneer er sprake is van één of meer bevestigde besmettingen met COVID-19 als zij daarover nog niet door de GGD zijn benaderd.• Scholen zoeken contact met de GGD om vooraf afstemming te zoeken over noodzakelijke informatie voor BCO, groepsvorming, contactpersonen (team onderwijs en jeugd, preventiemedewerker van de school) en snelle communicatie. <p>Zie voor meer informatie: rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/onderwijs-en-kinderopvang/basisonderwijs-en-speciaal-onderwijs.</p>
2	Fysiek contact	Er worden geen handen geschud.
3	Hygiënemaatregelen	<p>Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zoveel mogelijk worden nageleefd: rivm.nl/hygienerichtlijnen/algemeen.</p> <p>In het kader van de Arbowet is aan te raden dat besturen hun personeelsleden voorlichten en instrueren over de maatregelen die zij tegen de besmettingsrisico's hebben getroffen en over de wijze waarop zij invulling geven aan de RIVM richtlijnen. Besturen dienen toe te zien op het naleven van de instructies en voeren hierover overleg met de PMR.</p> <p>Daarnaast geldt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Iedereen wast goed zijn/haar handen en meerdere keren per dag voor tenminste 20 seconden. Handen goed afdrogen met papieren handdoekjes.• Handenwassen met water en zeep: bij aankomst op school, na het binnenkomen van buiten, voor het (klaarmaken van) eten, na toiletbezoek, na contact met dieren en bij vieze of plakkerige handen¹.• In de klas zijn papieren zakdoekjes aanwezig.• Hoesten/niezen in de elleboog.• Niet aan je gezicht zitten.• Oppervlakten reinigen met water en zeep², of reinigingsdoekjes.
4	Hygiëneregeling leermiddelen en ondersteuningsvormen	<p>Docenten maken na binnenkomst hun eigen tafel/bureau schoon, en herhalen dit bij het verlaten van het lokaal. Materialen die door meerdere docenten worden gebruikt, worden met regelmaat schoon gemaakt. Dit geldt ook voor werkplekken en gereedschappen in praktijklokalen.</p> <p>Voor elektronica: gebruik oppervlaktesprays voor elektronica. De hygiënemaatregelen gelden ook voor materialen van leerlingen zoals (handgrepen op) rolstoel, tillift, hoor- en solo-apparatuur, en andere aan de leerling gerelateerde zaken die noodzakelijk zijn voor de schoolgang.</p>
5	Schoonmaak	Dagelijks intensieve schoonmaak. De nadruk ligt op contactpunten (deurklinken, touchscreens, lesmateriaal en de toiletbediening). Prullenbakken worden dagelijks geleegd.
6	Privacy	Een school dient zich te houden aan de wet- en regelgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens/privacy. Scholen dienen ouders/verzorgers en personeel te informeren over het delen van persoonsgegevens met de GGD en hen in de gelegenheid te stellen om bezwaar te maken tegen het delen van deze gegevens. Zie voor meer informatie de veelgestelde vragen over privacy op lesopafstand.nl .

1. Handdesinfectie is alleen effectief bij juist gebruik, dus onder toezicht. Wanneer het op enige manier mogelijk is de leerlingen te laten handenwassen heeft dit sterk de voorkeur en beleid zou daar op moeten zijn gericht.

2. Desinfectie van oppervlakken heeft geen toegevoegde waarde ten opzichte reinigen met water en zeep. Daarnaast geeft het aanwezig zijn van deze middelen een gezondheidsrisico in klaslokalen. Het RIVM adviseert geen oppervlaktedesinfectie op scholen toe te passen.

II Aanwezigheid van leerlingen op school en lesaanbod		
1	Aanwezigheid van leerlingen op school en (les)aanbod	<ul style="list-style-type: none"> • Alle leerlingen gaan naar school. • Leerlingen die behoren tot een risicogroep kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs. Zie verder hoofdstuk IV -3. • Onderwijspersoneel en leerlingen die (nog) niet (volledig) gevaccineerd zijn, worden dringend geadviseerd om zich 2x per week preventief te testen m.b.v. de door de overheid verstrekte zelftesten. <p>Bewegingsonderwijs Zie: Nieuws KVLO</p>
2	Les op afstand	<ul style="list-style-type: none"> • Voor leerlingen die vanwege de RIVM-richtlijnen (of lokale maatregelen), geen fysiek onderwijs mogen/kunnen volgen, moet de school een alternatief onderwijs programma verzorgen (bijvoorbeeld les op afstand). • Wanneer een school onverhoopt tijdelijk moet sluiten vanwege quarantaine of organisatorische redenen, dan wordt overgeschakeld naar onderwijs op afstand. • Voor leerlingen die onderwijs op afstand aangeboden krijgen, geldt dat zij verplicht zijn dit te volgen. <p>In het servicedocument zijn richtlijnen opgenomen voor afstandsonderwijs.</p>
3	Aanwezigheid in de school van ouder(s)/verzorger(s), vrijwilligers en (externe) professionals	De basismaatregelen van gezondheid (de gezondheidscheck) en de hygiënemaatregelen blijven van kracht.

III In en rondom schoolgebouw		
1	Looproutes in de school	Scholen kunnen overwegen voorlopig looproutes in de school te (blijven) handhaven.
2	Pauzebeleid	Gespreide pauzes (eventueel over meerdere ruimtes) kunnen bijdragen aan het verminderen van piekdruk op gangen, in aula of in de kantine.
3	Leerlingenvervoer	<p>In het vso gelden voor leerlingenvervoer de volgende regels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De chauffeur doet voor de rit een gezondheidscheck bij de kinderen. • Leerlingen moeten zoveel mogelijk afstand bewaren tot de chauffeur. • Leerlingen dragen een mondneusmasker, tenzij voor de leerling een uitzondering als hierboven beschreven. • De chauffeur draagt een chirurgisch mondneusmasker <p>Hierbij gelden de richtlijnen van de koepelorganisatie voor het Bedrijfspersonenvervoer (KNV).</p>
4	Ventilatie	Voor een overzicht van richtlijnen en de handreiking rondom ventilatie wordt verwezen naar lesopafstand.nl/lesopafstand/richtlijnen/ventilatie/ en naar de algemene richtlijnen van het RIVM: lci.rivm.nl/ventilatie-en-covid-19 .

1	Thuisquarantaine en bron- en contactonderzoek	<p>Wanneer een leerling/personeelslid gedurende de dag klachten ontwikkelt die passen bij COVID-19, gaat de leerling/het personeelslid naar huis.</p> <p>Quarantaine In de volgende situaties blijf je thuis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij klachten die passen bij corona. • Als je positief getest bent op corona bij de GGD; • Als je een positieve uitslag had van een zelftest en wacht op de uitslag van de confirmatietest bij de GGD; • Als iemand in je huishouden positief is getest op corona en je bent nog niet immuun; • Als je nauw contact hebt gehad met een besmette persoon (minimaal 15 minuten binnen 1,5 meter) en je bent (nog) niet immuun • Als je terugkomt uit een zeer hoog risicogebied. • Als je een melding hebt gekregen via de app CoronaMelder en je bent nog niet immuun. <p>Bron- en contactonderzoek Iedereen met klachten die passen bij corona wordt geadviseerd om zich te laten testen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na een melding van een positief geteste persoon voert de GGD een bron- en contactonderzoek rondom deze persoon uit. • Als er een besmetting plaatsvindt bij een leerling of personeelslid van de school, volgen school, leerlingen en ouders de instructies van de GGD. Medewerking aan het bron- en contactonderzoek is van groot belang. De GGD bepaalt in welke categorie een contact valt, namelijk huisgenoten (categorie 1), nauwe contacten (categorie 2) of overige contacten (categorie 3). • De GGD bepaalt of en hoe lang de quarantaine nodig is. <p>Bij besmetting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen en onderwijspersoneel die als niet immuun worden beschouwd en als nauw contact worden gezien, kunnen zich op dag 5 na het laatste contact met een besmet persoon bij de GGD teststraat laten testen. Hiervoor kan geen zelftest worden gebruikt. Blijkt op dag 5 na het laatste contact dat de leerling of het personeelslid niet besmet is, dan mag hij/zij weer uit quarantaine. Als iemand ervoor kiest om zich niet te laten testen dan blijft hij/zij gedurende de quarantaineperiode van 10 dagen na het laatste contact thuis. • Voor overige contacten (categorie 3) geldt dat zij niet in thuisquarantaine hoeven. Ook hoeven zij zich niet op dag 5 te laten testen. Wel worden zij geïnformeerd, en gevraagd alert te zijn op het ontstaan van klachten. • Voor een ieder, zowel immuun als niet-immuun geldt het dringende advies om bij het ontstaan van klachten zich te laten testen, ook als een eerdere testuitslag negatief was. • In sommige gevallen kan de GGD een extra advies geven voor contacten, bijv. in een setting met hoge kans op transmissie / kwetsbare populatie. <p>Meer informatie over thuisquarantaine staat hier: rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/thuisquarantaine/in-thuisquarantaine-door-corona.</p> <p>Specifieke informatie en leefregels voor mensen die positief getest zijn op COVID-19, hun huisgenoten, nauwe en overige contacten staan hier: lci.rivm.nl/leefregels.</p>
---	--	---

IV Gezondheid		
2	Uitwerking thuisblijfgeregels – leerlingen	<p>Risicogroepen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen die behoren tot een risicogroep kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/ verzorger(s) in overleg met de school). Zie voor meer informatie: lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19#index_Risicogroepen. • Leerlingen van wie gezinsleden tot een risicogroep behoren kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school). • Ouders/ verzorgers van leerlingen die vanwege hun beperking en/ of specifieke medische achtergrond een extra gezondheidsrisico lopen, kunnen bij vragen of twijfel advies vragen aan de behandelend arts over of de schoolgang van hun kind in deze situatie veilig is. • In het servicedocument staat beschreven hoe de school ermee om kan gaan als leerlingen twifelen of het voor hen verstandig is om naar school te gaan, omdat zij zelf meer risico lopen op ernstige gevolgen van een coronabesmetting of omdat zij een huisgenoot hebben met een kwetsbare gezondheid. Extra tips en handreikingen staan in het handelingskader thuisblijvers.
3	Uitwerking thuisblijfgeregels - personeel	<p>Tuisquarantaine bij kwetsbare doelgroepen Voor personeelsleden die werken met kwetsbare doelgroepen met een verhoogd risico op complicaties geldt: vermijd contacten gedurende de gehele tien dagen, onafhankelijk van de negatieve testuitslag.</p> <p>Bij (vermoeden van) besmetting</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medewerkers die positief getest zijn nemen contact op met de arbo-/bedrijfsarts. • Als een personeelslid thuisblijft tot de uitslag van de GGD-test bekend is overlegt hij/zij met de werkgever welke werkzaamheden het personeelslid eventueel vanuit huis kan doen. <p>Risicogroepen/zorgen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medewerkers die tot een risicogroep behoren kunnen in principe hun normale werkzaamheden uitvoeren. Zie voor meer informatie Aandachtspunten rondom kwetsbare werknemers. • Medewerkers die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de bedrijfsarts of behandelaar en werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de medewerker overleg met de werkgever. Zie voor meer informatie: lci.rivm.nl/richtlijnen/covid19#index_Risicogroepen. • Medewerkers met gezinsleden die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de medewerker overleg met de werkgever. • Een medewerker die niet tot de risicogroep behoort maar zich wel ernstig zorgen maakt, gaat hierover in gesprek met zijn werkgever. In dat gesprek wordt beoordeeld of tot afspraken gekomen kan worden over de precieze invulling van de werkzaamheden. <p>Zwangerschap Een personeelslid dat 28 weken of meer zwanger is moet 1,5 meter afstand tot alle anderen houden. Dit leidt er in de meeste situaties in de praktijk toe dat dit personeelslid vanaf het derde trimester ander werk moet doen waarbij wel afstand gehouden kan worden. Dit geldt ook wanneer het personeelslid gevaccineerd is. Meer informatie over zwangerschap, werk en COVID-19 is te vinden op: lci.rivm.nl/zwangerschap-werk-encovid.</p>
4	Thuisquarantaine na verblijf in het buitenland	<p>Zie voor meer informatie: rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/reizen-en-vakantie en nederlandwereldwijd.nl.</p> <p>Geldt het dringende advies voor thuisquarantaine, dan mag diegene niet op school of op het schoolplein komen. Op basis van haar zorgplicht voor de veiligheid op school mag een school personen wegsturen die dit advies niet in acht nemen, maar een school hoeft dit niet te controleren.</p>

IV Gezondheid		
5	Samenwerking met de GGD	Als er een besmetting plaatsvindt bij een leerling of personeelslid van de school, volgen school, leerlingen en ouders de instructies van de GGD. Voor het tijdig signaleren en beperken van besmettingen is goed BCO cruciaal; medewerking hieraan is dus van groot belang.
6	Testen	<p>Iedereen met klachten die passen bij corona wordt geadviseerd om zich te laten testen. Dit geldt ook voor mensen die een melding hebben ontvangen van de app CoronaMelder of van de GGD. Zie m.b.t. de instructies ook rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/testen. Testen is altijd vrijwillig. Daarnaast geldt dat niemand kan worden verplicht om de uitslag van een test met de school te delen.</p> <p>Zelftest: Niet-immune leerlingen en medewerkers wordt geadviseerd om 2x per week (preventief) te testen.</p> <p>Voorrang bij GGD teststraat voor onderwijspersoneel Onderwijspersoneel in het funderend onderwijs krijgt - na toestemming van de schoolleider - toegang tot de voorrangprocedure COVID-19 bij de GGD. De voorrangprocedure is uitsluitend bedoeld voor het opvangen van uitval van onderwijstijd waarmee de continuïteit van het primair proces in gevaar komt.</p> <p>Een persoon wordt als immuun voor SARS-CoV-2 beschouwd als deze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 14 dagen of langer geleden een vaccinatieserie heeft afgerond van Comirnaty (Pfizer), Spikevax (Moderna) of Vaxzevria (AstraZeneca); OF • 14 dagen of langer geleden 1 dosis van een van deze vaccins heeft gekregen na een doorgemaakte SARS-CoV-2-infectie; OF • 28 dagen of langer geleden het Janssen-vaccin heeft gekregen; OF • COVID-19 heeft doorgemaakt minder dan 6 maanden geleden. <p>Dit geldt in het kader van BCO voorlopig ook voor immuun gecompromitteerde personen, totdat er specifiekere adviezen geformuleerd kunnen worden voor patiëntencategorieën waarbij vaccinatie onvoldoende beschermen effect blijkt te hebben. Iedereen die niet voldoet aan de criteria van immuun, wordt als niet-immuun beschouwd.</p> <p>NB: Alleen de testen die in de teststraat van de GGD afgenomen zijn geven uitsluitel over (het opheffen van) thuisquarantaine.</p> <p>Meer informatie op lesopafstand.nl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brief vso en pro met alternatieve opties sneltesten • Handreiking zelftesten in het vo en vso • Stappenplan preventief testen onderwijspersoneel • Preventief zelftesten van leerlingen en de online aanvraagmodule • Flyer zelftesten in het voortgezet onderwijs • Toestemming zelftesten via Magister • Toestemming zelftesten via WIS Communicator <p>Daarnaast zijn er voorbeeldbrieven te vinden aan ouders/verzorgers m.b.t. informatie over het preventief testen.</p>

V Opvang		
1	Opvang leerlingen	Wanneer er sprake is van sluiting vanwege organisatorische redenen, komen leerlingen in een kwetsbare positie, leerlingen van ouders met een cruciaal beroep zoveel als mogelijk naar school.